

တၢ်ကူဆါယါဘျါထံၤဘံၤတၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤအဂီၢ် အကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါ ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါယါဖိကသံၣ် (Isoniazid and Rifapentine [INH-RPT])

တၢ်မၤကွၢ်ပၢ်ဖျါဝဲလၢနအိၣ်ဒီးထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤ မ့တမ့ၢ် **LTBI** န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤအခိပညီပၢ်ဖျါဝဲလၢထံၤဘံၤ
တၢ်ဆါယါဖိတဖၣ်အိၣ်လၢနမိၢ်ပျၢ်အပူၤဒီးတၢ်ဆါယါတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါယါလၢနဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါတဖၣ်တမၤဆါန့ၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤပုၤအဂၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤလီၤကံၤဒ်သိးတၢ်ဆါယါတဖၣ်မံသ
ပုၤဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.ဖဲထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါဖိတၢ် မံၤပၢ်ထီၣ်န့ၣ် အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါယါလၢနဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤဘၣ်
တၢ်ကိးအီၤလၢ ထံၤဘံၤတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤ န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး ထံၤဘံၤတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤန့ၣ် အမၤဘၣ်ကူဘၣ်ကံၤယုၣ်ပုၤ အဂၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ယကဘၣ်ဒီသဒါ ထံၤဘံၤတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤ အံၤဒ်လဲၣ်.

နကဘၣ်အိကသံၣ်ကသီလၢတၢ်ဒီသဒါဝဲ ထံၤဘံၤတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤတဖၣ်
ကသ့အဂီၢ်လီၤ.ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါ (Isoniazid) ဒီး
ထံၤဘံၤကသံၣ် (Rifapentine)
တဖၣ်တၢ်သ့အိၣ်ဒီးသိးသိးလၢတၢ်ကူဆါယါဘျါထံၤဘံၤတၢ်ဆါ **LTBI**
အဂီၢ်လီၤ.
ကသံၣ်တဖၣ်အံၤမၤသံကွံၣ်ဝဲထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါလၢအမံသပုၤအသးတဖၣ်
တချူးတၢ်ဆါယါတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်
တၢ်ဆူးတၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.
နကဘၣ်သ့ဝဲကသံၣ်တဖၣ်အံၤတဘျူးလၢဒ်သိးတၢ်ဆါယါတဖၣ်ကသံကွံၣ်
အဂီၢ်ခိဖျါလၢ ထံၤဘံၤ
တၢ်ဆါယါတဖၣ်အဂီၢ်ဆူၣ်မးအယိန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်ထံၣ်လီၢ်သးဒီးနကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် သရၣ်မုၢ်ဖိတနွံတဘျီ
လၢ ၁၂နွံအတီၢ်ပူၤမ့ၢ်ဒ်သိးနကဒီးန့ၣ်ကသံၣ်တၢ်ဒီ
သဒါတၢ်ဆါယါ (INH-RPT) လၢနသ့အီၤအဂီၢ်လီၤ.
ဖဲနအီၤလီၤကသံၣ်အခါနမ့ၢ်တအိၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂၤကတၢ်
လီၤ.
နဟၢဖၢမ့ၢ်
သးဝံၤသးဖဲနကအိကသံၣ်အခါန့ၣ် နအိၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်တဆံးတက့ၢ်သ့ဝဲန့ၣ်
လီၤ.

ယမ့ၢ်တတုၢ်ဘၣ်လၢယဆူးဆါဘၣ်န့ၣ် ဘၣ်မနုၤ အယိယဘၣ်အိကသံၣ်လဲၣ်

ထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါလၢအမံသပုၤအသးတဖၣ်ပမၤသံအီၤညီဒိၣ်မးတချူးအဟ
်ထီၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယမ့ၢ်တအိကသံၣ်န့ၣ်တၢ်မနုၤကမၤအသးလဲၣ်

နမ့ၢ်တအိကသံၣ်တၢ်ဆါယါ (INH-RPT),
နမ့ၢ်တအိကသံၣ်ဘၣ်လၢတဘျူးသီအတီၢ်ပူၤ,မ့တမ့ၢ်
ပတုၢ်အိကသံၣ်တချူးကသံၣ်
သရၣ် မ့တမ့ၢ်သရၣ်မုၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်ဘၣ်န့ၣ်
နကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါလၢအဟူးဂဲၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤအရူဒိၣ်မး
လၢပကမၤသံကွံၣ်ထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါဖိတဖၣ် မ့ၢ်ဒ်သိးနဒီးနပုၤဟံၣ်ဖိယိဖိ
တဖၣ်ကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ယမ့ၢ်သ့တုၢ် ဘံၤဖဲကွံၤ ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါန့ၣ် တၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်

ဘံၤဖဲကွံၤကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါန့ၣ်ဒီသဒါဝဲ
ထံၤဘံၤတၢ်ဆါလၢပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ်ထဲလၢစ့န့ၣ်အတီၢ်ပူၤလီၤ
.ကသံၣ်အံၤတဒီသဒါဝဲထံၤဘံၤတၢ်ဆါ (LTBI) မ့တမ့ၢ်
ထံၤဘံၤတၢ်ဆါလၢအဟူးဂဲၤတဖၣ်ဘၣ်.နမ့ၢ်သ့တုၢ်ဘံၤဖဲကွံၤကသံၣ်
တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါန့ၣ် နကဘၣ်အိဒီးကသံၣ်လၢတၢ်ဒီသဒါ (LTBI)
အဂီၢ်ဒ်သိးနဒီးသဒါလီၤနသးဒီးပုၤအဂၤကသ့အဂီၢ်

ယဟ့ၣ်ကသံၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယါ (INH-RPT) အပူၤမ့တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်မနုၤကမၤသးလဲၣ်

မနုၤကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်ကသံၣ်သရၣ်မုၢ်လၢကဟ့ၣ်န့ၣ်
ထံၤဘံၤတၢ်ဆါယါကသံၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.ကလီၤလၢမဲၤန့ၣ်ဖိထီၣ်
တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်ဘၣ်ယးထံၤဘံၤတၢ်ဆါ Minnesota Department of
Health Tuberculosis Program အဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ယမ္ဗ်းသုးတၢ်လီၢ်တကျဲန့ၣ်တၢ်မနုၤကမၤအသးလဲၣ်

တဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်သရၣ်မ့ၣ်တချုးနသုးလီၢ်သုးကျဲဆူ ကီၢ်စဲၣ်အကၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်အကၤတဖျၢၣ်တက့ၢ်.အဝဲသ့ၣ် ကမၤစၢန့ၣ်လၢကထုးထီၣ်န့ၣ်န့ၣ်ကသံၣ် ဖဲန့ၣ်သုးန့ၣ်လီၢ်ကျဲတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၢ်.

တၢ်လၢယကြးသ့ၣ်ညါဘၣ်ပးထံၤဘၢကသံၣ် (LTBI) မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်

- နကူဆါယါဘျါသးမ့ၢ်တဝံၤတစုန့ၣ်နတဘၣ်အိၣ် ဘံၤယၤ,ဝဲ, မ့တမ့ၢ်သံးဘၣ်န့ၣ်လီၢ်.နမ့ၢ်အိၣ် သံးဖဲန့ၣ်အိၣ်ကသံၣ် တၢ်ဒိသဒါတၢ်ဆါယၢ် (LTBI medicine) အခါန့ၣ် တၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒိနပသိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၢ်.
- တဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ်ဘၣ်ပးကသံၣ်ကသိအကၤလၢနသုအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ကျဲးစးဒ်သိးနသုတအိၣ်ဒီးဟုးဒီးသးတဂ့ၤဖဲနသုဝဲကသံၣ် INH-RPTအခါန့ၣ်တက့ၢ်.ကိးနကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်သရၣ်မ့ၣ်လၢအဆိအချ့ဖဲလၢနမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢနအိၣ်ဒီးန ဟုးနသးအခါန့ၣ်တက့ၢ်.

အါတက့ၢ်ပုၤလၢအသ့ဝဲကသံၣ်တၢ်ဒိသဒါတၢ်ဆါယၢ် (INH-RPT) တဖၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တအိၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတနီၤထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဖဲမ့ၢ်...

- တၢ်လီၢ်ကီၢ်ခိၣ်သၣ်ယံၣ်ဆါလၢအယံၣ်န့ၣ်သၢသိ
- တအဲၣ်ဒီးအိၣ်တၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢလီၤဘၣ်လီၤဘျါ
- တၢ်တူၢ်ဘၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢဟၢဖျၢၣ် မ့တမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဘျိး
- ဟၢဖျၢၣ်ဆါဒိၣ်ဒိၣ်
- ဆံၣ်ထံအလွဲၤသ့(လးဖးထံမ့တမ့ၢ်ခိၣ်ဖဲအလွဲၤ)
- ဖံဘၣ်မ့တမ့ၢ်မဲၣ်ချံထီၣ်ဘိ
- ဖံးဘၣ်သးမ့တမ့ၢ်လီၤသး
- စု မ့တမ့ၢ်ခိၣ်တတူၢ်ဘၣ်တၢ်နီၤတမံၤလၢဘၣ်

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်...

၁. ပတၣ်အိၣ်ကသံၣ်တက့ၢ်.
၂. ကိးနကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ်ကသံၣ်သရၣ်မ့ၣ်တဘျီယီတက့ၢ်. တဘၣ်အိၣ်ခိးလၢနကထံၣ်လီၢ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်နသ့ၣ်ဆါပၢ်က တီၢ်ယၢ်အသိးလၢတဂ့ၤ.

အိၣ်လီၢ်နကသံၣ် ဒ်နကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ် သရၣ်မ့ၣ်တဲန့ၣ်အသိးတက့ၢ်. နမ့ၢ်သးပုၤနီၣ်အိၣ်ကသံၣ်လၢစ့ၤသိအတီၢ် ပုၤန့ၣ်နကသံၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တမၤတၢ်မၤလၢဘၣ်.

ဟံၤယၢ်နကသံၣ်တၢ်သ့ၣ်ဆါဖးကတီၢ်ဒီးကသံၣ်ကသရၣ်ကိးဘျိးတ က့ၢ်. နကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ်သရၣ်မ့ၣ်ကမၤစၢန့ၣ်သိး နတၢ်ကူဆါယါဘျါကလဲၤသးဂ့ၤဝဲဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၢ်.

ယကဘၣ်ထံၣ်လီၢ်သးဒီးကသံၣ်သရၣ်လၢထံၤဘၢကသံၣ်အဂီၢ်တဘျီ

- ကဒီးဖဲ-
- မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သိ-
- တၢ်ဆါကတီၢ်-
- ကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ် သရၣ်မ့ၣ်-
- တၢ်လီၢ်တကျဲ-

Minnesota Department of Health
Tuberculosis (TB) Prevention and Control Program
P.O. Box 64975, St. Paul, MN 55164-0975
651-201-5414
www.health.state.mn.us/tb